

Argir 8. Februar 2018

Ársfrágreiðing 2017

AMEG

Inngangur

Stýrið fyrri Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin er mannað við trimum stýrisslimum. Í 2016 varð Landsbankin aftur settur á stovn, galdandi frá 1. januar 2017. Í tí sambandi var lógin fyrri arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin broytt, soleiðis at tað er landsbankastjórin, sum er føddur formaður í stýrinum fyrri grunnin.

Stýrisslimirnir vera valdir fyrri 3 ár í senn. Limirnir í stýrinum eru frá 1. januar 2017:

Malan Johansen, formaður
Marita V. Rasmussen, stýrisslimur
Georg F. Hansen, stýrisslimur

Til at fyrisita Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunnin er avtala gjørd við Landsbankan. Millum uppgávarnar er íløgurøktin av ognini hjá grunninum. Hon verður fyrisitin eftir heimild frá stýrinum.

Sambært lógini hevur TAKS um hendi inngjaldingar í grunnin. Arbeiðsmarknaðargrunnurin hevur eisini gjørt avtalu við TAKS at hava um hendi útgjaldingar úr grunninum.

Frágreiðingin er býtt upp í fyra partar

1. Alment um AMEG
2. Ognarrøktin
3. Stutt um altjóða viðurskifti í 2017
4. Útlit fyrri 2018

1 Alment um AMEG

Inngjöldini til AMEG vóru mió. 428,3 kr. í 2017, 25,1 mió. kr. hægri samanborið við 2016. Útgjöldini í 2017 vóru um 385,8 mió. kr., umleið 25,8 mió. kr. hægri enn fyri 2016.

Útgjaldið til einstaka pensjónistin við fullari pensjón var 4.025 kr. um mánaðin í 2017 ella 48.300 kr. fyri alt árið. Fyri 2018 er útgjaldið hækkað við 3% og er nú 4.145 kr. um mánaðin ella 49.740 kr. um árið. Inngjöldini til grunnin frá bæði løntakarum og arbeiðsgevarum er 2,25%.

Í desember 2017 var talið av pensjónistum, sum fingtu pensjón frá AMEG 8.478. Av hesum búðu 753 uttanlands. 987 fingtu brotpensjón, tað vil siga ikki fulla pensjón. Av hesum 987 persónunum búgva 614 uttanlands meðan 373 hava heimstað í Føroyum.

Roknskaparúrslitið fyri 2017 er slakar 94,5 mió. kr (2016: 83,6 mió. kr), harav avkastið av fíggarognum er 54,8 mió. kr. Avkastið av virðisbrøvum í prosentum varð í 2017 4,43%, meðan tað varð 3,82% í 2016.

2 Ognarrøktin

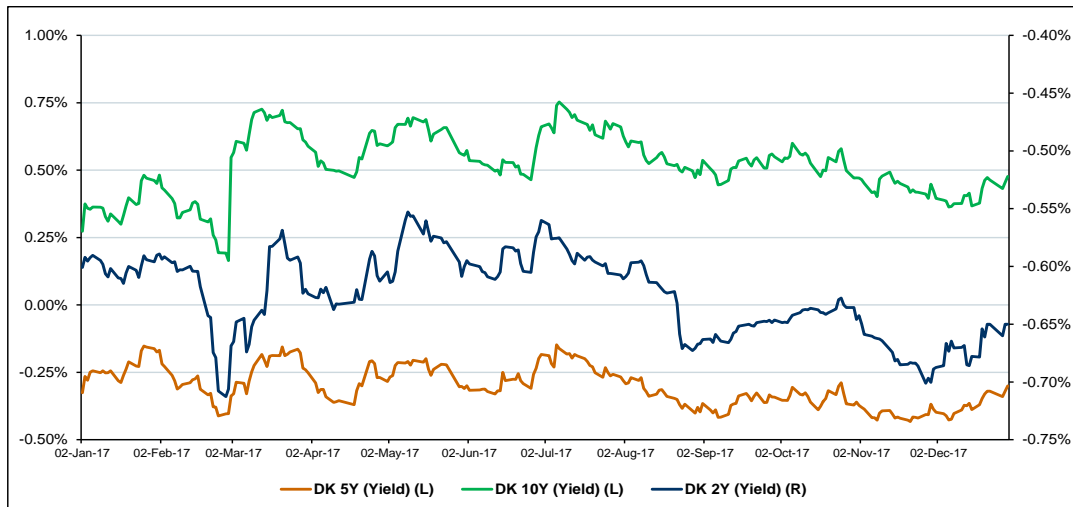
Landsbanki Føroya umsitur fíggarognirnar hjá grunninum. Burtursæð frá tøkka gjaldførinum til dagliga raksturin er øll fíggarognin sett í virðisbrøv. Fíggarognirnar hjá grunninum vóru við árslok 1.304,3 mió. kr., harav virðisbrævaognin var 1.295,9 mió. kr.

Um 60% í miðal av allari virðisbrævaognini var í donskum stat- og realkreditlánsbrøvum, og tí er tað gongdin á hesum marknaði, sum í stóran mun ávirkar avkastið á lánsbrøvum. Hin parturin av íløgum í lánsbrøv, umleið 11% í miðal, vóru settar í altjóða virkislánsbrøv. Virkislánsbrøvini góðu eitt rættuliga gott avkast, umleið 6,5% p.a.

Rentustøðið hevur verði lágt í fleiri ár, og 2017 gjørdist einki undantak. Stytttru donsku statsrenturnar, 2 og 5 ára renturnar, vóru negativar sum tað sæst í mynd 1. Somuleiðis sæst, at 10 ára statsrentan hækkaði eitt vet í árinum. Avkastið av statslánsbrøvum varð 1,8% fyri árið.

Eisini stuttu donsku realkreditlánsbrøvini høvdu negativa rentu í 2017. Avkastið av realkreditlánsbrøvum gjørdist sløk 2%. Rentumunurin millum statslánsbrøv og realkreditlánsbrøv lækkaði í árinum, og stavar partur av avkastinum á realkreditlánsbrøvunum frá kursvinningi.

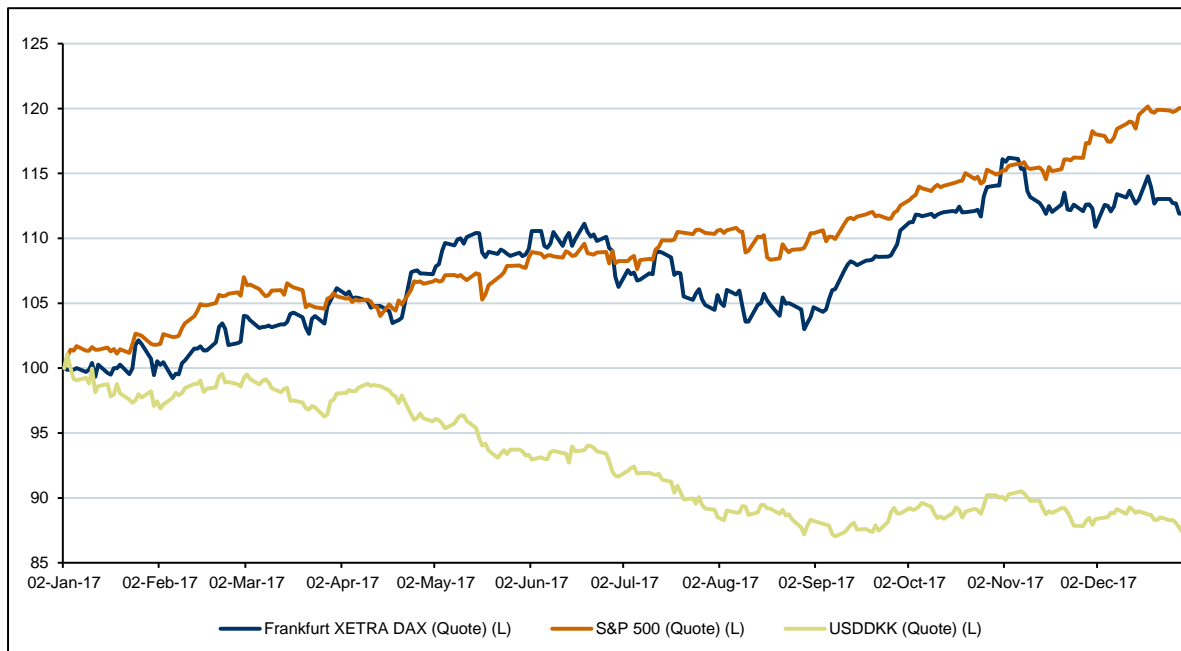
Mynd 1 – Dansk statsrentir

Restin av ognini hjá AMEG varð í partabrøvum, útláni og í alternativum íløgum. Meginparturin av partabrævaognini var í altjóða partabrøvum. Á mynd 2 sæst, hvussu gongdin var á altjóða marknaðum. S&P 500 er í USD, men av tí at USD er fallin munandi hava US-partabrøv og partabrøv í menningarlandum ikki givið so gott avkast tá tað er umroknað til okkara gjaldoyra. Avkastið av partabrøvum gjørdist tó út við 10%.

Útlán og alternativu íløgurnar góðu ávikavist 2,9% og 8,6%. Íløgan í útlán var 60 mió. kr. og í alternativar ílögur 62 mió. kr. í miðal fyri árið. Útlánið er til Eysturoyar- og Sandoyartunnilarnar.

Mynd 2: Partabrævakursir og USD – S&P 500 í USD, og týska DAX indeksini (index 100 1. januar)

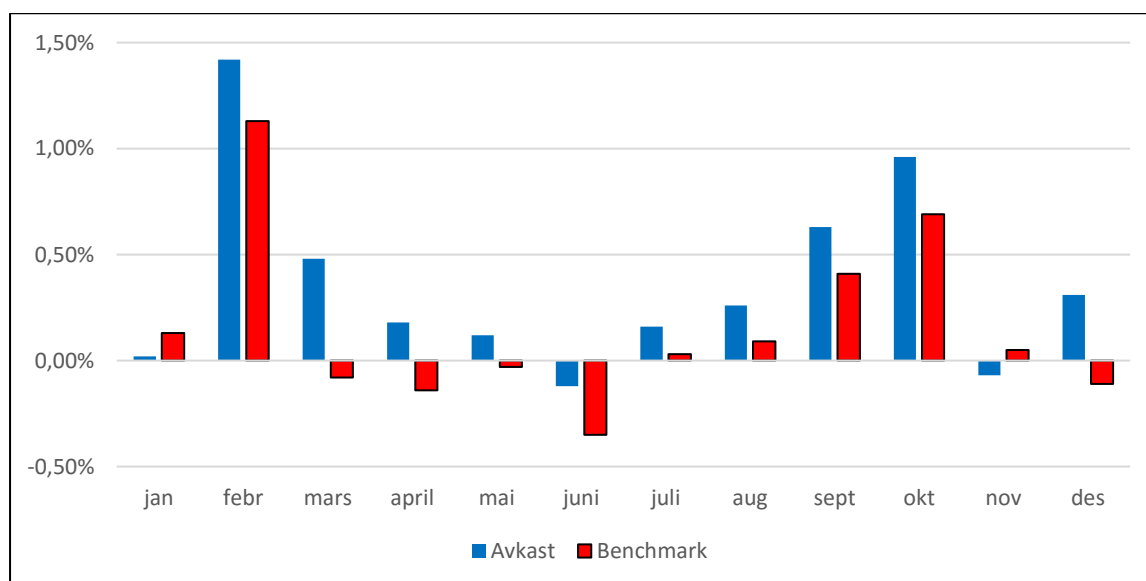

Avkastið av virðisbrøvum gjørdist 54,8 mió. kr. ella 4,43%. Úrslitið í krónum er 10 mió. kr. hægri enn fyri 2016, tá avkastið í prosentum var 3,8%. Í talvu 1 niðanfyrri sæst avkastið býtt á aktivklassar.

Talva 1 – Avkast, miðal íløgga og miðal býtið í 2017

	Miðal íløgga	Avkast	Avkast %	Býtið %
Partabrøv	293.317.517	28.049.486	9,56%	23,7%
Statslánsbrøv	77.404.311	1.382.657	1,79%	6,3%
Realkreditlánsbrøv	652.834.306	12.791.388	1,96%	52,7%
Kreditlánsbrøv Investment Grade	18.868.200	692.070	3,67%	1,5%
Kreditlánsbrøv Non Investment Grade	63.520.407	4.942.389	7,78%	5,1%
Útlán	59.475.200	1.731.507	2,91%	4,8%
Alternativa íløgur	61.984.507	5.333.210	8,60%	5,0%
Onnur fíggaraktiv	10.410.530	-78.366	-0,75%	0,8%
Tilsamans	1.237.814.978	54.844.341	4,43%	100,0%
Benchmark		22.899.577	1,85%	
Performance		31.944.824	2,58%	

Mynd 3 Avkast og benchmark býtt á mánaðar

Á myndini omanfyri sæst, at avkastið er misjavn frá mánað til mánað, har serliga februar og eisini september og oktober skaraðu framúr. Virðisbrævaognin var við árslok slakar 1,3 mia.kr.

3 Stutt um altjóða viðurskifti í 2017

Heimsins búskaparvøkstur gjørdist størri enn væntað við ársbyrjan. Lyklatølini vóru betur enn væntað og miðbankarnir hildu á við lagaliga peningapolitikkinum. Eisini á politiska pallinum spældi væl av.

Við ársbyrjan varð væntað, at vøkstur og inflatióin í USA vildu hækkað í fyrra hálvári. Men hvørki inflatióin ella lønarvøkstur hækkaðu fyrr enn seinni upp á árið.

Amerikanski sentralbankin FED hækkaði rentuna trýggjar ferðir í 2017 og byrjaði í fjórða ársfjórðingi at minka um keypi av lánsbrøvum. Hóast hetta, so hækkaðu partabrøvini framvegis, meirrenta á virkislánsbrøvum lækkaði, men longu renturnar stóðu nærum í stað.

Evropa hevði góðan búskaparvøkstur í 2017. Virkini settu ferð á íløgurnar í vinnutól, framleiðslan vaks í stórum og byggivinnan vaks somuleiðis í stórum.

Evropeiski miðbankin ECB hevur trupulleikar av lágu inflatióinini, og tað einasta sum gjørt varð fyri at tátta eitt síndur í var, at boða frá at keypið av lánsbrøvum fór at minka í 2018, frá 60 mia EUR niður í 30 mia. EUR um mánaðin.

Eisini í Kina og í menningarlandum sum heild, var stórus vøkstur í búskapinum.

4 Útlit fyri 2018

Sum altíð er trupult at spáa um hvørji útlit eru fyri avkastið í 2018.

Men framhaldandi ja-ligu lyklatølini og vøksturin í alheims búskapum heldur á, eins og góðu úrslitini hjá fyrirkum. Hetta hevur havt við sær, at kursirnir á partabrøvum um allan heim eru hækkaðir rættuliga munandi í januar mánað, men finga síðani eitt tað størsta fallið í mong ár í byrjanini av februar.

Eisini halda renturnar í USA á at hækkað í nýggja árinum, eins og tær hava gjørt gjøgnum 2017, og har eru tað serliga stuttu renturnar, ið eru hækkaðar munandi líka síðan september. Renturnar í okkara parti av heiminum, og sum ávirka okkara avkast munandi, hava kvinkað uppeftir í byrjanini av árinum.

Tí er avgerandi fyri úrslitið í 2018, at partabrøvini og háðrentulánsbrøv geva nøktandi avkast, tí neyvnan koma stat- og realkreditlánsbrøvini at geva nakað serligt í ár, um gongdin við hækkingi rentum heldur fram restina av árinum.